

تهیه و تدوین: اداره‌ی تولیدات فرهنگی

گرافیک و صفحه‌آرایی: امین کوثری

طراح جلد: اشکان پردل

ناشر: انتشارات آستان قدس رضوی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

چاپ: مجتمع چاپ و نشر روزنامه قدس

نشانی: مشهد، حرم مطهر رضوی، صحن جامع رضوی

اداره‌ی تولیدات فرهنگی

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است

بانو کریمت

- ۵ مقدمه
- ۶ ریحانه حرم اهل بیت
- ۷ ولادت بانوی آفتاب
- ۸ جواب سؤالات
- ۹ معصومه علیها السلام
- ۱۰ در سایه تربیت رضوی
- ۱۲ بهانه بهشت
- ۱۳ نشان بی نشان
- ۱۴ بانوی شفاعت
- ۱۷ خواهر آفتاب در آینه روایات
- ۲۱ سفارش پیامبر به ریحانه‌ها
- ۲۴ حجاب حق الله است!
- ۲۶ ارتباط مجازی
- ۳۰ بدحجاب بی دین نیست ولی...
- ۳۲ اسلام و مدگرایی
- ۳۴ تصویر منفی
- ۳۵ می خواهیم فرشته باشیم
- ۳۶ معیارهای انتخاب دوست
- ۴۱ آهنگ نجات
- ۴۳ مسابقه فرهنگی «بانوی کرامت»

مقدمه

طلیعه ماه ذی القعدة مزین به قدوم بابرکت چهارمین بانوی برتر اسلام حضرت فاطمه معصومه علیها السلام دخت گرامی امام هفتم شیعیان است. از برکات این بانوی شریفه است که قم، مهد عالمان و فرهیختگان و بزرگان دین شده است. علم و فضیلت رتبت او که تربیت شده معصوم است بسی فراتر از افراد عادی خارج از دایره عصمت است، آنگونه که امام رئوف، حضرت رضا علیه السلام به خواهر مطهره خودشان لقب معصومه عنایت فرموده‌اند، که این خود حاکی از مقام والای این بانوی عظیم الشان است.

حضرت فاطمه معصومه علیها السلام دختری در اوج قله تعالی انسانی است، تا نشان دهد زن بودن چه گوهر و فضیلت گرانبهایی و مایه فخر و مباهات و افتخار است. و چه نیکو زادروز این بانوی آسمانی به عنوان روز دختر نام گذاری شده تا اسوه حسنه‌ای باشد برای دختران و بانوان امت اسلام.

به بهانه این فرخنده زادروز و روز دختر و شروع دهه پربرکت کرامت شمه‌ای از فضایل و کرامات این بانوی جلیل‌القدر را تقدیم دختران و بانوان سرزمین آفتاب می‌کنیم تا چراغ راهی باشد فراروی زندگی صاحبان مهر و عاطفه.

بانو کرامت
۵

ریحانه حرم اهل بیت علیهم السلام

هنوز موسی بن جعفر علیه السلام متولد نشده بود، که پدرش از فاطمه می گفت. دختری که قرار است بانوی قم شود. امام صادق علیه السلام هیچ وقت فاطمه اش را ندید، اما درباره اش گفت: برای خدا حرمی است و آن مکه است و برای رسول خدا صلی الله علیه و آله حرمی است و آن مدینه است و برای امیرالمومنین علیه السلام حرمی است و آن کوفه است و برای ما اهل بیت هم حرمی است که قم است. به زودی زنی از فرزندان من در آن دفن می شود که نامش فاطمه است و زیارتش برابر است با بهشت.

ولادت بانوی آفتاب

شهر مدینه چشم به راه تولد کودکی از خاندان پاک پیامبر ﷺ بود. خانه‌ی امام کاظم علیه السلام حال و هوای دیگری داشت. نجمه همسر آن بزرگوار به امید تولد فرزند روز را به شب و شب را به روز می‌رساند.

شور و شادی در خانه‌ی امام موسی بن جعفر علیه السلام موج می‌زد. سرانجام انتظارها سرآمد و در اول ذی القعدة سال ۱۷۳ هـ. ق خداوند دختری به امام هفتم حضرت امام کاظم علیه السلام بخشید و نوزادی نورانی و خوش‌سایما در خانه‌ی با صفای امام، چشم به جهان گشود. دل همه‌ی اهل خانه از تولد فرزند جدید غرق شادی شد. پس از امام، شاید کسی به اندازه‌ی نجمه همسر حضرت خوشحال نبود.

زیرا پس از ۲۵ سال این دومین فرزندی بود که دست لطف پروردگار به نجمه عنایت می‌فرمود. امام کاظم علیه السلام به خاطر عشق و علاقه‌ی خاصی که به حضرت زهرا علیها السلام داشت، نام دختر تازه به دنیا آمده‌ی خود را «فاطمه» نهاد. پاک‌سرشتی و پرهیزگاری او به اندازه‌ای بود که پس از مدتی «معصومه» نامیده شد. چون مانند پدر گرامی‌اش از گناه و بدی دور بود.

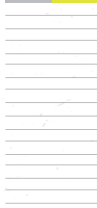
جواب سؤالات

فاطمه عليها السلام کوچک بود. ده سال نداشت هنوز. پدر سفر بود. رفته بود حج. همان زمان گروهی از شیعیان شهرهای دور برای دیدن امام کاظم عليه السلام آمده بودند. سوالاتی هم داشتند. وقتی فهمیدند امام عليه السلام مدینه نیست، خیلی ناراحت شدند. اما دلشان نیامد همان طور بروند. دست خالی. سوالاتشان را در بر گه ای نوشتند و به فاطمه عليها السلام دادند که اگر امام عليه السلام تا چند روز آینده باز گشتند پاسخ دهند.

گفتند قبل از رفتن برای گرفتنش می آیند. کور سوی امیدی داشتند هنوز. دوباره آمدند و امام عليه السلام هنوز نیامده بود. سوالاتشان را گرفتند که بروند. اما کاغذ را که باز کردند، جواب همه سوالات نوشته شده بود. کامل، درست، مستدل. کار فاطمه عليها السلام بود.

خدا هوای دلشان را داشت. توی راه برگشت امامشان را دیدند. بعد درباره جواب سوالات گفتند. امام عليه السلام بر گه را گرفت، پاسخها را خواند، بعد لبخند زد و سه بار گفت: فداها ابوها...؛ پدرش به فدایش.

تاریخ فقط یکبار دیگر این جمله را شنیده بود. از زبان رسول خدا صلی الله علیه و آله برای فاطمه اش. حالا موسی بن جعفر عليه السلام می گفت برای فاطمه اش. و دیگر این جمله در حق کسی تکرار نشد.

معصومه علیها السلام

نامی که پدر برایش گذاشت فاطمه بود. لقب معصومه را بعدها برادرش به او داد. علی بن موسی الرضا علیه السلام وقتی گفت: «من زار المعصومه بقم کمن زارنی» ... هر کس معصومه را در قم زیارت کند، انگار مرا زیارت کرده است...
لقبش را معصومه گذاشت تا از عصمتش بگوید. مقام والایی که نزد خدا دارد.

در سایه تربیت رضوی

فاطمه معصومه علیها السلام تنها به عنوان خواهری که برادرش، علی بن موسی الرضا علیهما السلام را دوست بدارد و بخاطر برادری و خواهری، دل در گرو محبت او گذاشته باشد نیست. گرچه «فاطمه» علیها السلام و «رضا» علیه السلام هر دو از یک پدر و مادرند و از یک پستان پاک شیر خورده و در یک دامن لایق و عقیف، بزرگ شده و با نوازش دست‌ها و نگاه‌های یک پدر و مادر رشد کرده‌اند، لیکن فاطمه معصومه علیها السلام، تربیت شده برادرش حضرت «رضا» علیه السلام است.

دودمان او، خانواده یک زندانی راه حق و اسیر در دست ستمگران است. پدرش حضرت موسی بن جعفر علیه السلام مبعوض دربار هارون الرشید گشته و به امر او بازداشت و زندانی شده است. این حبس و زندان هم سالها طول کشیده و تا شهادت آن امام ادامه یافته است. خانواده امام، به درد هجران پدر مبتلاست، ولی چون اسارت پدر به خاطر خدا و دین و حریت است، با همه سختی‌هایش، برای فرزندان، قابل تحمل است، چون خدا راضی است.

در این همه سال که موسی بن جعفر علیه السلام در زندان‌های مختلف به سر می‌برد، امام رضا علیه السلام عهده‌دار تربیت و متکفل

زندگی خواهرش حضرت معصومه علیها السلام و دیگر خواهران است. در نبود پدر، رسالت رهبری و مسؤولیت رسیدگی به تربیت فرزندان و حل مشکلات خانواده امام محبوس، بر دوش اوست. حتی رسیدگی به خاندان های علوی، که امام کاظم علیه السلام سرپرستی یا سرکشی و رسیدگی به آنان را عهده دار بوده، در این دوران سخت و غم آلود، بر عهده حضرت رضاست.

مورخین، تعداد خانواده هایی را که از طریق امام هفتم موسی بن جعفر علیه السلام اداره می شدند و تحت تکفل ایشان بودند تا پانصد خانواده ذکر کرده اند. تأثیر تربیتی امام رضا علیه السلام را بر خواهر معصومش فاطمه علیها السلام، نمی توان نادیده گرفت.

بی جهت نیست که این بانوی جوان، در دانش و کمال، در حدیث و فضل، در ایمان و ثبات قدم، در اراده و فداکاری و هجرت، پایگاه و جایگاه بلندی یافته و به مرز «عصمت» رسیده است و دل های عاشقان عترت را مجذوب خود ساخته است و عالمی فرزانه و فقیهانی بلند مرتبه، به آستان بوسی او افتخار کرده و می کنند و سلام به او را هر صبح و شام، توفیقی الهی برای خود می شمردند.

بهانه بهشت

آنقدر از تلاقی زیارتش با بهشت گفته‌اند که داخل حرم ناخودآگاه دنبال فرشته می‌گردی. همه جا نوشته «من زارها فله الجنة»... هر کس زیارتش کند، پاداشش بهشت است. حضرت معصومه علیها السلام خیلی بزرگ است. خیلی عزیز خداست که امام صادق علیه السلام درباره‌اش گفته: با شفاعت او همه شیعیان ما وارد بهشت می‌شوند!

بانو کرامت

نشان بی نشان

هفتاد سال اولین زائر حضرت بود. صبح‌ها، قبل اذان، پشت در حرم می‌ایستاد تا در را باز کنند. می‌گفتند کبوتر حرم حضرت معصومه علیها السلام است. به نصیحت پدرش برای زیارت حضرت معصومه علیها السلام به قم آمده بود و تا آخر عمر همان جا ماندگار شد. پدر آیت‌الله مرعشی از زاهدان معروف نجف بود. به هروسيله‌ای دنبال قبر حضرت زهرا علیها السلام می‌گشت. ختم مجربی گرفت و چهل شب در حرم امیرالمومنین علیه السلام بیتوته کرد. شب چهارم به محضر یکی از ائمه می‌رسد. امام در جواب خواسته‌اش می‌فرماید: «علیک بکریمه اهل البیت» خداوند قبر حضرت معصومه علیها السلام را تجلیگاه قبر فاطمه علیها السلام قرار داده است و جلال و جبروت قبر فاطمه علیها السلام را به قبر فاطمه معصومه علیها السلام بخشیده. به زیارت فاطمه معصومه علیها السلام در قم برو.

بانوی شفاعت

ایام فاطمیه بود. عالم بزرگ، محدث قمی بالای منبر رفته بود. داشت از عظمت مقام حضرت معصومه علیها السلام می گفت که به رویایش رسید. آن شبی که مرحوم میرزای قمی را در خواب دیده بود و پرسیده بود: آیا شفاعت اهل قم به دست حضرت معصومه است؟ میرزا، چهره اش را در هم کشیده بود که: شفاعت اهل قم که با امثال من است. حضرت معصومه علیها السلام عالم را شفاعت می کند!

شفای طلبه جوان نخبوانی

حضرت آیت الله مکارم شیرازی دام ظلّه می فرماید: بعد از فروپاشی شوروی سابق و آزاد شدن جمهوری های مسلمان نشین، مردم شیعه نخبوان تقاضا کردند که عده ای از جوانان خود را به حوزه علیمه قم بفرستند تا برای تبلیغ در آن منطقه تربیت شوند. مقدمات کار فراهم شد و استقبال عجیبی از این امر به عمل آمد. از بین (سیصد نفر داوطلب) پنجاه نفری که معدل بالایی داشتند و جامع ترین آنها بودند برای اعزام به حوزه علمیه قم انتخاب شدند. در این میان جوانی که با داشتن معدل بالا، به سبب اشکالی که در یکی از چشمانش وجود داشت انتخاب

بانوی شفاعت

۱۴

نشده بود با اصرار فراوان پدر ایشان، مسوول مربوطه ناچار از قبول ایشان شد، ولی هنگام فیلمبرداری از مراسم بدرقه از این کاروان علمی، مسوول فیلمبرداری دوربین را روی چشم معیوب این جوان متمرکز کرده و تصویر برجسته‌ای از آن را به نمایش گذاشت. جوان با دیدن این منظره بسیار ناراحت و دل شکسته می‌شود.

وقتی کاروان به قم رسید و در مدرسه مربوطه ساکن شدند این جوان به حرم مشرف شده و با اخلاص تمام متوسل به حضرت می‌شود، و در همان حال خوابش می‌برد. در خواب عوالمی را مشاهده کرده و بعد از بیداری می‌بیند چشمش سالم و بی‌عیب است.

او بعد از شفا یافتن به مدرسه برمی‌گردد، دوستان او با مشاهده این کرامت و امر معجزه‌آسا، دسته‌جمعی به حرم حضرت معصومه علیها السلام مشرف شده و ساعتها مشغول دعا و توسل می‌شوند. وقتی این خبر به نخجوان می‌رسد آنها مصرانه خواهان این می‌شوند که این جوان بعد از شفا یافتن و سلامتی چشمش به آنجا برگردد که باعث بیداری و هدایت دیگران و استحکام عقیده مسلمین گردد.

اعمال ماه ذی القعدة

ماه ذی القعدة، اولین ماه از ماه‌های حرام می باشد. سید بن طاووس روایتی نقل کرده که ذی القعدة ماه اجابت دعا است به هنگام شدت و گرفتاری ها و از رسول خدا ﷺ در روز یکشنبه این ماه نمازی با فضیلت بسیار روایت کرده که هر که آن را بجا آورد، توبه اش مقبول و گناهش آمرزیده خواهد شد و دشمنانش در روز قیامت، از او راضی می شوند و همچنین، با ایمان می میرد و دینش گرفته نمی شود. قبرش گشاده و نورانی خواهد شد و والدینش از او راضی گردند، مغفرت شامل حال والدین او و ذریه او می شود و توسعه رزق پیدا می کند و...

طریقه‌ی بجا آوردن آن اینگونه می باشد که: در روز یکشنبه غسل کند و وضو بگیرد و چهار رکعت نماز گذارد، در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) و هر کدام از سوره‌های فلق و ناس را یک بار بخواند. پس از اتمام نماز هفتاد مرتبه استغفار کند و ختم کند استغفار را به: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» پس بگوید: «يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَذُنُوبَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.» همچنین روایت شده است که هر کس در یکی از ماه‌های حرام، سه روز متوالی که پنجشنبه و جمعه و شنبه باشد را روزه بدارد ثواب نهصد سال عبادت برای او نوشته خواهد.

خواهر آفتاب در آینه روایات

شناخت او کاری بس دشوار است. در وصف او چه می توان گفت، آنگاه که در زیارتش که از ناحیه امام رضا علیه السلام وارد است میگوئیم:

فان لك عند الله شأناً من الشأن^۱

ترا نزد خدا جایگاهی بس بلند و رفیع است.

و چه می توان در مدح او نوشت؟ آنجا که در همین زیارت او را صاحب شفاعت می خوانیم:

يا فاطمه اشفعي لنا في الجنة

او صاحب شفاعت بزرگ است. شفاعتی که تمام شیعیان را شامل می شود: ... و تدخل بشفاعتها شيعتى الجنة باجمعهم^۲
تمام شیعیانم با شفاعت او داخل بهشت می شوند.

او کیست که ثمره زیارتش بهشت است؟ وعده ای که از زبان چهار امام (امام صادق علیه السلام، امام کاظم علیه السلام، امام رضا علیه السلام و امام جواد علیه السلام) به زائرانش داده شده است.^۳
و شگفتا که در برخی از این روایات، زیارت آن بانوی آسمانی، مشروط

۱. بخار/ج ۹۹/۲۶۶/حدیث ۴

۲. بخار/ج ۵۷/ص ۲۲۸/حدیث ۵۹

۳. عیون اخبار الرضا/شیخ صدوق/ج ۱/ص ۲۹۹

به قیدی شده است که درباره معصومان آمده است. زیارت عارفانه
 (عارفاً بحقها)؛ زیارتی که همراه با شناخت حق فاطمه معصومه علیها السلام
 باشد! به راستی حق آن بزرگ بانو چیست؟ که شرط کمال زیارت
 اوست؟ آیا این به آن معنا نیست که عظمت فاطمه معصومه علیها السلام
 فقط به دختر و خواهر امام بودن نیست. او دارای مقامات علمی و
 معرفتی و مراتبی از عصمت است که مخصوص خود اوست. درست
 مانند جد هاشم فاطمه علیها السلام که عظمتش فقط به خاطر دختری
 پیامبر صلی الله علیه و آله و همسری علی علیه السلام و مادری حسین علیه السلام نیست.
 عظمت فاطمه علیها السلام به خاطر عظمت خود اوست. اینک این دختر،

بانو کریمت

۱۸

با همین نام، آئینه تمام‌نمای مادر است؛ فاطمه دوم است. این است که شیعه باید بداند آنگاه که به زیارت او می‌ایستد و لاله‌الا الله و سبحان الله می‌گوید، هم او را جزو اهل بیت و ذریه پیامبر باید بداند که محبت به آنها واجب و لازم است. هم معتقد باشد شرط کمال ایمانش محبت به این بزرگ است. او را معصومه، عالمه و زکیه بداند.^۱ او را شفیع روز جزا بداند که همه شیعیان را شفاعت می‌کند. یقین داشته باشد حیات و ممات او فرقی ندارد و او زنده و ناظر اعمال ماست. باور داشته باشد، او مراتب بالایی از عصمت و طهارت را دارد که حتی یک مکروه از او سر نزده است. او یکی از اولیاء و الامام‌الهی است که در مقام قرب مخصوص حضرت حق جای دارد. و باور داشته باشد که او پس از فاطمه زهرا علیها السلام و زینب کبری علیها السلام، بانوی سوم عالم اسلام است. او را آئینه جمال و کمال حضرت زهرا علیها السلام و تجلی آن حضرت بداند. او در میان تمام امامزادگان، مانند نگینی است که می‌درخشد. با او «قم»، «قم» شد. و جایگاه بی نظیر خود را در آخر الزمان پیدا کرد. و هر چه گویم و گویی در وصف آن فاطمه ثانی کم است و قطره‌ای در مقابل دریا... حالا بیا و در کنار و جوار برادرش با این نگاه و با این معرفت بگو:

السلام عليك يا فاطمة المعصومة

۱. در زیارت غیر معروفه آن حضرت آمده است: السلام عليك ايها الطاهرة الحمدية كبرى الرشيدة التقية الرضية المرضيه (ر.ک. تجلی کوثر - تحقیق در زیارت حضرت معصومه/ص ۲۵۰)

سفارش پیامبر به ریحانه‌ها

وقتی باور غالب جامعه، «زن» را مایه عار می‌دانست و از «دختر» نفرت داشت و حتی آن را زنده به گور می‌ساخت؛ در چنین محیطی، «اسلام» جایگاه انسانی زن را احیاء کرده و او را ریحانه؛ یعنی شاخه گلی ظریف می‌نامد. یکی از ارمغان‌های زیبای پیامبر، شخصیت دادن به دختر و زن می‌باشد. بدان حد که پیامبر ﷺ می‌فرمود:

■ بهترین فرزندان شما، دخترانتان می‌باشند.

■ از خوش قدمی زن، این است که نخستین فرزندش دختر باشد.

و چون به نبی خاتم بشارت دختر می‌دادند، می‌فرمود:

گلی است که خدای، روزیش می‌دهد و تامین او با خداست.

بر خود ببالید و از آن دسته دخترانی باشید که پیامبر درباره‌ی ایشان فرمود: چه خوب فرزندان اند دختران محبوب!

از فرست‌ها سود جویید

محمد مصطفی ﷺ فرمود:

دنیا ساعتی است، زندگی کوتاه‌تر از آن است که دست کم گرفته شود. لحظات زندگی را جدی بگیرید و فرصت جوانی را دریابید؛ «جوانی» یک نسیم رحمت است. آن گونه که پیامبر ﷺ می‌فرمود: در ایام زندگی تان نسیم‌های رحمتی می‌ورزد مراقب باشید خود را در معرض آن قرار دهید.»

حیا را پاس دارید.

«حیا» سرچشمهٔ همهٔ زیباییهاست و در فقدان حیا، هیچ کار زیبایی انجام نمی‌شود و هیچ کار زشتی ترک نمی‌شود. حیا همان دگرگونی حال و انکسار و دوری گزینی از کار زشت است؛ به خصوص آنکه انسان احساس کند که ناظری او را می‌بیند و آگاهی و نظارت خداوند، عامل برانگیختن حیا است. رسول خدا ﷺ فرمود: «شرم کنید امروز از اینکه خداوند از تمام امور شما، مطلع است.» بزرگترین سرمایه دختر و زن مسلمان «حیا» است که ثمرهٔ آن، مهار شهوت و تضمین عفت او خواهد بود.

پوشش مناسب را انتخاب کنید.

پیامبر اسلام ﷺ بر پوشش زن در مقابل نامحرم و دوری از جلوه‌گری و خودنمایی اصرار می‌ورزید و قرآن، همپای توصیه به مردان در دوری از چشم‌چرانی و رعایت پوشش بدن از نامحرم، به زنان نیز توصیه می‌کند که دیدگان خود را فرو خوابانند و عفت پیشه کنند. به دو آیهٔ ذیل دقت کنید:

۱. «ای پیامبر! به همسران و دخترانت و زنان مومنان بگو: پوشش‌های بلند (جلباب) خود را بر خویش فرو افکنند.»
۲. «به زنان مؤمن بگو: دیدگان خود را فرو خوابانند و عفت پیشه ساخته، دامن خود را از بیگانگان بپوشانند و زیور خویش را جز برای شوهران و سایر محارم، آشکار نکنند مگر آنچه پیدا است، و روسری‌های (خُمُر) خویش را به گریبان‌ها اندازند تا سر و گردن و

سینه و گوش‌ها پوشیده باشد، و پاهایشان را به زمین نکوبند تا آنچه از زینت پنهان می‌کنند، معلوم شود».

همواره دانش بجوید

هیچ وقت از یادگیری و دانش‌آموزی خسته نشوید و به فکر فارغ‌التحصیلی نیفتید. این توصیه پیامبر صلی الله علیه و آله را همواره به یاد داشته باشید که می‌فرمود:

«چهار چیز است که هر باهوش و خردمندی باید به آن پایبند باشد؛ شنیدن دانش، حفظ کردن، نشر دادن و عمل به دانش.»

پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرمود:

«زنان انصار، خوب زنانی هستند! شرم، مانع فقاقت آنان در دین نمی‌شود.»

بهترین مطالبی که شایسته است دختران جوان یاد بگیرند، چیزهایی است که در بزرگسالی مورد نیازشان باشد و بتوانند در زندگی اجتماعی از آموخته‌های دوران جوانی خود، استفاده نمایند. قدر دان والدین خود باشید.

در خوبی کردن، کرنش و فروتنی به پدر و مادر خود، کوتاهی نکنید؛ خوشا به حال کسی که پدر و مادرش رانیکی کند!

شخصی درباره دوست‌داشتنی‌ترین کار از پیامبر صلی الله علیه و آله سؤال کرد و آن حضرت نخست به «گزاردن نماز اول وقت» اشاره فرمود و آنگاه از «تیکویی به پدر و مادر» یاد کرد.

حجاب حق الله است!

شنیده‌اید بعضی‌ها می‌گویند حجاب برای زن محدودیت می‌آورد؟ یا اینکه می‌گویند این محیط خانواده و همسر است که یک زن را وادار به داشتن حجاب می‌کند؟

مسئله حجاب در میان زنان و دختران مسلمان چیزی نیست که به دلیل خواست همسر و یا خانواده برای زنان و دختران به وجود آمده باشد. مثلاً یک مرد حق ندارد بگوید من راضی هستم پس همسر من می‌تواند حجاب خود را بردارد، یا اینکه اعضای خانواده رضایت بدهند تا دخترشان بدون پوشش مناسب در جامعه ظاهر شود.

حتماً در فیلمهای غربی و یا اخبار مربوط به آنها دیده‌اید یا شنیده‌اید که مثلاً زنی به همسر خود خیانت می‌کند و در دادگاه با رضایت اعضای خانواده یا همسرش پرونده اشتباه او بسته می‌شود و خطایش نادیده گرفته می‌شود. اما قضیه در اسلام به شکل دیگری است.

حجاب زن در دین اسلام یک مسئله و حق الهی بوده و کسی نمی‌تواند آن را ببخشد یا نادیده بگیرد. قرآن از حرمت و حیثیت زنان به عنوان «حق الله» یاد می‌کند به همین دلیل است که حیثیت یک زن حریم خداوند محسوب می‌شود. در حقیقت

بانو کریمت

۲۴

زنان، امین و مورد اعتماد خداوند در روی زمین هستند و خداوند
 آنها را خلق کرده تا مهر و عاطفه را با پاکدامنی در جامعه
 گسترش دهند.

کتاب زن در آینه جلال و جمال، آیت الله جوادی آملی

ارتباط مجازی

تغییرات به وجود آمده در شیوه‌های همسریابی جوانان از اموری است که بسیاری از خانواده‌ها را با مشکلات زیادی روبه‌رو کرده است. معیار انتخاب همسر، نحوه‌ی شناخت همسر، توقعات زن و شوهر جوان از یکدیگر و موارد مشابه، تحت تأثیر دگرگونی‌های فرهنگی جامعه، جوانان را در شرایط دشوار و متفاوتی نسبت به گذشته قرار داده است. رودررو شدن دو نفر و باز شدن باب آشنایی به شیوه‌ها و طرق مختلف روی می‌دهد، یکی از این راه‌ها از طریق اینترنت است.

امروزه با حضور اینترنت در جامعه، برای برخی جوانان بپایش گذاشتن برای آشنایی تا حدودی بر عهده‌ی سایت‌های همسریابی گذاشته شده است.

هر چند همسریابی اینترنتی در کشور ما عمر کوتاه و نوپایی دارد، اما سایت‌های خارجی مشابه سال‌هاست روی اینترنت فعالیت و تبلیغ دارند. ظهور چنین سایت‌های در کشور نشان‌دهنده گسترش راه‌های نفوذ اینترنت در حوزه‌ها غیر

تخصصی و اجتماعی است. امروزه سایت‌های همسریابی اینترنتی به زبان فارسی محدود نیستند و هم‌اکنون چندین سایت در این زمینه فعالیت دارند. این سایت‌ها روز به روز گسترش می‌یابند و با تبلیغات گوناگون همواره توجه هر بیننده‌ای را به سوی خود جلب می‌کنند. کسانی که تمایل دارند به کمک اینترنت همسریابی کنند با مراجعه به سایت‌ها، نام و نشان خود را در فرم‌های ویژه‌ای وارد می‌کنند و سپس به پرسش‌هایی از ویژگی‌های شخصیتی و خصوصیات مدنظرشان درباره شریک زندگی خود پاسخ می‌دهند و حتی می‌توانند عکس خود را نیز کنار آگهی قرار دهند.

در سایت‌های همسریابی اسلامی علاوه بر این گونه اطلاعات، از افراد درباره مسائلی چون غذایی که به آن علاقه‌مندند و میزان تعهد و پایداری آن‌ها به رعایت موازین دینی و... پرسش‌هایی مطرح می‌شود. در صورتی که زن و مرد در این مرحله همدیگر را پسندند با رد و بدل کردن ایمیل و شماره تلفن به ارتباط خود ادامه می‌دهند و پس از چندی معمولاً پیشنهاد ازدواج را مطرح می‌سازند. البته گاهی نیز این زنان هستند که برخلاف سنت غالب در جوامع اسلامی، پیشنهاد ازدواج می‌دهند.

در زمینه آشنایی اینترنتی در صورتی که رابطه به مفسده‌ای منتهی

نشود اشکالی ندارد، ولی با توجه به حساسیت مسئله‌ی همسرگزینی و شرایط فراوانی که احراز آن‌ها لازم است، انتخاب همسر مناسب از این طریق مشکل به نظر می‌رسد؛ مگر اینکه در مراحل بعدی تحقیقات مفصلی صورت گیرد.

همچنین از آنجا که این روش بسیاری از واقعیت‌ها را پنهان نگه می‌دارد، اکتفا کردن به این روش ممکن است هرگز به واقعیت ختم نشود.

از آنجا که ازدواج نقطه‌ی عطف زندگی است و خوشبختی و بدبختی انسان تا حدود زیادی بستگی به موفقیت یا شکست در این امر مهم و حیاتی دارد بهتر است در انتخاب همسر و شریک زندگی دقت زیادی کرد و تازمانی که از شایستگی و لیاقت فرد اطمینان حاصل نشده است، اقدامی صورت نگیرد و حتی وعده و

قول وقراری بیان نشود؛ بنابراین ضروری است از دیگر روش‌ها نیز کمک گرفته شود و با مراجعه مستقیم و حضوری به خانواده‌ی طرف مقابل و اطلاع از سطح فرهنگی اجتماعی، دینی و اخلاقی او و خانواده‌اش، اطمینان بیشتری حاصل شود و نیز با شناسایی دوستان نزدیک به دست آوردن اطلاع از همکاران و محل کار او، میزان آشنایی بیشتر شود.

نکته مهم در این رابطه آن است که وقتی از طریق چت ارتباط برقرار می‌گردد، به تدریج زمینه‌ی علاقه به یکدیگر فراهم می‌شود که چه بسا به وابستگی نیز بیانجامد. در صورتی که خواسته شود اطلاعات داده شده را در جلسه‌ی حضوری بررسی کرده و تصمیم‌گیری شود، باید توجه داشت که تصمیم‌گیری تحت تأثیر همان عشق و علاقه قبلی قرار نگیرد و واقعیت‌ها را آن گونه که هست دید.

بد حجاب بی دین نیست ولی...

بعضی‌ها می‌گویند آدم‌هایی را می‌شناسند که بدحجاب هستند ولی بی دین نیستند. شما چه فکری می‌کنید؟ به نظر شما کسانی که یکی از اساسی‌ترین اصول و احکام اسلامی را رعایت نمی‌کنند و خود را آنقدر بالاتر از خدا می‌دانند که احکام و دستورات او را طبق سلیقه خود انتخاب می‌کنند، به آنهایی که دوست دارند عمل می‌کنند و آنهایی را که دوست ندارند نادیده می‌گیرند، می‌توانند انسانهای دینداری باشند؟

این افراد خود را برتر از احکام دین می‌دانند و همانطور که یکی از آیات قرآن کریم می‌گوید: «نؤمن ببعض و نکفر ببعض» به بعضی از احکام عمل می‌کنند و برخی دیگر را منکر می‌شوند.

فراموش نکنید انجام ندادن برخی از کارها مثل نخواندن نماز و روزه نگرفتن، اثرات منفی فردی دارد ولی نادیده گرفتن حجاب آثار منفی اجتماعی دارد و در سست کردن بنیان خانواده‌ها مؤثر است. برای مثال کسانی که نماز نمی‌خوانند تنها به خودشان آسیب می‌رسانند و با نادیده گرفتن دستورات الهی مورد غضب خداوند قرار می‌گیرند. این افراد برای جامعه مشکلی ایجاد نکرده‌اند و نتیجه بد عملشان تنها باعث ضرر رساندن به خودشان می‌شود. اما فردی را در نظر بگیرید که به حجاب خود اهمیت نمی‌دهد، ممکن است ظاهر نامناسب او عامل لغزش و ایجاد گناه در میان دیگر افراد جامعه گردد و به دیگران هم آسیب برساند.

اسلام و مدگرایی

حتما می دانید که توجه به زیبایی و آراستگی ظاهر یکی از خصوصیات بارز دین اسلام است، امام علی علیه السلام آراستگی را یکی از ویژگی های خاص مؤمن می نامید. شما هم زمانیکه لباس جدید بر تن می کنید، عطر جدید استفاده می کنید و رنگ های شاد می پوشید حال و هوایتان عوض می شود؟

انسان ها به صورت ذاتی زیباپسند هستند، ژولیدگی و آشفتگی ظاهری با خواسته های فطری و روحی آدم ها در تعارض است و باعث ایجاد افسردگی و عدم تعادل روحی - روانی در فرد بی توجه به ظاهر خود می شود. به همین دلیل اسلام و ائمه علیهم السلام به زیبایی و نظافت و آراسته پوشی توجه زیادی نشان داده اند و بر استفاده از لباس تمیز و آراسته، شانه کردن موی سر، نظافت بدن و خوشبو کردن بدن و لباس ها تأکید داشته اند.

با این حال درست است که اسلام پیروان خود را به سمت خودآرایی دعوت می کند اما این توصیه تنها شامل ظاهر افراد نمی شود. از دیدگاه اسلام زیبا شدن به وسیله صفات نیکوی اخلاقی و پرورش معنویات از مراحل اصلی رسیدن به زیبایی

است. امام علی علیه السلام می فرماید زینت درونی از زینت ظاهری مهم تر است.

در حقیقت اسلام با پرورش معنویات و زینت بخشیدن روح پیروانش، اعتدال در اخلاق را به آنها آموزش می دهد و بعد از آنکه اطمینان پیدا کرد آنها دچار سطحی نگری و اشتباه نمی شوند از آنها می خواهد تا به زیبایی های ظاهری خود بی توجه نباشند. اسلام برای جلوگیری از افراط و تفریط در آرایش ظاهری چارچوب و حدود خاصی را برای پیروانش در نظر گرفته است به عنوان مثال از آنها می خواهد تا وسایل خودآرایی و یا مکان های که آراسته کرده اند حلال باشند و از راه مشروع تهیه شوند، آرایش آنها باعث اسراف سرمایه و استعداد نباشند، عامل تجمل پرستی و فخر فروشی نشوند، زمینه تحریک هواهای نفسانی دیگران را فراهم نکند و به معنای تقلید کورکورانه از دیگران نباشد. در حقیقت اسلام با این شرایط شیوه معقولی از خودآرایی را برای پیروان خود فراهم کرده است تا زیبا پسند بودن تبدیل به مزدگی نشود.

منبع کتاب پرنیان

تصویر منفی

شما از چهره خودتان راضی هستید؟ دوستانتان چطور؟ بعضی از دخترهای جوان چهره خودشان را دوست ندارند و دائم جلوی آینه می‌ایستند و فکر می‌کنند اگر شکل دیگری بودند حتما جذاب‌تر به نظر می‌رسیدند، مثلا اگر بینی کوچکتری داشتند یا گونه‌های برجسته‌تر، زیباتر می‌شدند.

این دخترها تمام خوشبختی و آینده خود را در شکل صورتشان می‌بینند و گاهی آنقدر در این کار زیاده‌روی می‌کنند که دچار بیماری‌های روانی می‌شوند و مثلا یک میلیمتر کوتاه بودن مژه برایشان تبدیل به مشکلی بزرگ خواهد شد.

استاد شهید مرتضی مطهری رحمته‌الله معتقد است^۱ روح انسان‌ها فوق‌العاده تحریک‌پذیر است و آدم‌های ظاهر پرست، هیچ وقت به چیزی که دارند راضی نمی‌شوند و همیشه به دنبال بهتر بودن و تغییر و تحول هستند. همین خواسته‌های زیاد انسانی باعث می‌شود تا آنها هرگز احساس خوشبختی نکنند و به آرزوهای خود نرسند و از دست رفتن آرزوهایشان باعث ایجاد بیماری‌های روحی و روانی در آنها شود.

می خواهیم فرشته باشیم

شرایط زندگی اش روبه راه نبود. خانواده خوبی نداشت؛ به او توجه نمی کردند و برایشان مهم نبود چه می کند و چه نمی کند؟ بی مهری های پدر از یادش نمی رفت... اما اگر پسری به او توجه یا ابراز علاقه می کرد، اصلاً توجهی نمی کرد.

واقعاً برایم عجیب بود؛ چگونه می توانست با این شرایط، این قدر عزت نفس داشته باشد. یک بار از او پرسیدم: «چگونه ابراز محبت و توجه پسران برایت مهم نیست؟»

گفت: یک روز خانم نبوی مشاور مدرسه، سخنی از حضرت علی علیه السلام نقل می کرد:

«پاداش شهید در راه خدا بزرگتر از پاداش پاکدامنی نیست که قدرت بر گناه دارد و آلوده نمی گردد. انسان پاکدامن، فرشته ای از فرشته هاست.»^۱

پس چرا من فرشته نباشم؟

منبع: می خواهیم فرشته باشیم:

مؤسسه خدمات مشاوره ای جوانان آستان قدس رضوی

معیارهای انتخاب دوست

فرزندم! نخست دوست را برگزین، آن گاه سفر کن.

امام علی علیه السلام

دوستی سرمایه گذاری انسان است و دوستان سرمایه های ثابت در معامله زندگی. کدام تاجر زیرک کالاهای سرمایه ای خود را بی معیار برمی گزیند؟ ما از محیط و اطرافیان خود به تدریج اثر می پذیریم، بنابراین باید انتخابمان بر اساس معیارهای محکم باشد تا شالوده ای شخصیتی ما را به خوبی پی ریزی کند. چه درست است این سخن که انسان بر دین و آیین دوست خویش است.

خدایی بودن

دوستان خدایی دوستی شان پایدار تر است. هر دوستی که رنگ خدایی نداشته باشد، راه به جایی نمی برد و نمی توان بر آن تکیه کرد.

امام علی علیه السلام

اساسی ترین عنصر در انتخاب دوست خدایی بودن آن است. هر شیرینی بدون خدا تلخ کامی ماندگار است و هر سختی با خدا کامروایی است. دوستی برای خدا صادقانه است نه طمع کارانه. دوستی خدایی ارزش مدار است نه ظاهر گرا. دوست برای خدا به امتداد آخرت پایدار است و محدود به چند روز کوتاه دنیوی نخواهد بود.

خردمندی

جز با خردمند پرهیز کار همنشینی مکن و رازت را جز با مؤمن وفادار مگو.

امام علی علیه السلام

دومین معیار انتخاب دوست خردمندی و فرزانیگی اوست. در زندگی روزمره با مسائل و حوادث گوناگونی روبه‌رویم و همراهی یک دوست خردمند راه‌حل مناسبی برای مسأله ماست. دوستان خوب، باهوش و اندیشه خود و با تکیه بر تجارب مفیدشان بی‌منت و صمیمانه یاریگر ما در چنین لحظاتی‌اند.

صمیمیت

بر تو باد به دوستی برادران صمیمی؛ زیرا آنان در وقت نعمت مایه‌ی زینت و در گاه سختی و مصیبت موجب حفظ آدمی‌اند.

امام علی علیه السلام

سومین معیار، صمیمیت و یکرنگی است. بسیاری هستند که دم از صمیمیت می‌زنند اما پای عمل که به میان می‌آید انسان را تنها می‌گذارند. اینان فقط دوستان لحظه‌های کامروایی و شیرینی‌اند. دوستی با بر خورد از موضع مساوی آغاز می‌شود. هر گونه خودمحوری تابع بودن صرف، دوستی را تباه می‌سازد.

بزرگواری

خوشبخت‌ترین مردم کسی است که با مردم بلندنظر و بزرگواری معاشرت کند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

چهارمین معیار برای انتخاب دوست بزرگواری است. برخی، افراد بزرگی هستند اما برخی دیگر بزرگواری ندارند. بزرگی محصول توانایی جسمی و اندیشه‌ای است اما بزرگواری نتیجه‌ی توسعه روح و شخصیت.

انسان بزرگواری‌آمیدوار است، خوبی دیگران را می‌بیند و خدماتش بی‌منت است. او زینت و مایه‌ی آبروی ماست، بر بدی‌های دیگران صبور است، بلندنظر و بانشاط و خیرخواه دیگران است.

دوستی‌های ممنوع

دوستی یک فرصت طلایی است که هم می‌تواند سرمایه‌ساز باشد و هم سرمایه‌سوز. در جامعه‌ی کسانی را می‌توانیم ببینیم که تأثیر مخربی بر دیگران دارند. برخی بیماری‌های اخلاقی شایع که با دوستی گروهی گسترش می‌یابند عبارتند از: دروغ‌گویی، فریبکاری، تقلب، خشم، پرخاشگری، حسادت، بخل، تعصب، ترس و اضطراب.

همنشین شایسته و بد مانند دارنده مشک و دمنده دم آهنگری است. دارنده مشک یا آن را به تو می دهد، یا آن را زوی می خری و یا از بوی خوشش بهره مند می گردی. اما دمنده دم آهنگری یا جامه ات را می سوزاند یا از بوی گندش اذیت می شوی.

امام صادق علیه السلام

در تعالیم دینی ما دوستی با چهار نفر ممنوع شده است: دوستی با فرد احمق، بخیل، بدکار و دروغگو. امام علی علیه السلام به فرزندش امام مجتبی علیه السلام فرمود: از دوستی با احمق پرهیز کن؛ زیرا او می خواهد به تو سود رساند اما به تو ضرر می رساند. از دوستی با بخیل دوری کن زیرا او آنچه را که از هر چیز دیگر به آن محتاج تری از تو دور می کند. از دوستی با بدکار پرهیز چه این که او تو را در برابر اندک چیزی به آسانی می فروشد و از دوستی با دروغگو هم برحذر باش، زیرا او مانند سراب است، دور را نزدیک و نزدیک را دور نشان می دهد.

منبع: کتاب آینه ام باش:

مؤسسه خدمات مشاوره ای جوانان آستان قدس رضوی

عشق کور کورانه

هر روز به او می‌گفتم: این کارها عاقبت ندارد. تجربه‌های بد دوستان دیگرم را برایش مثال زدم، فایده‌ای نداشت؛ نمی‌خواست به خودش بیاید، هر روز با او قرار می‌گذاشت و با هم بیرون می‌رفتند.

گفته‌های من اصلاً روی او تأثیر نداشت... چشمانش کور شده بود و نمی‌توانست واقعیت را ببیند، گوشه‌هایش کور شده بود و نمی‌خواست حقایق را بشنود... از آن روزها، سالها می‌گذرد و من امروز بعد از سالها دوباره دیدمش، از ازدواج ناموفقش برایم گفتم، از پشیمانی‌هایش و... به یاد سخن حضرت علی علیه السلام افتادم:

«اگر کسی کور کورانه عشق ورزد، دیده بصیرتش کور می‌گردد و پند هیچ پنددهنده‌ای را نمی‌شنود.»

آهنگ نجابت

وقتی چشمهایت را به روی حرام‌های خدا می‌بندی، خدا ستاره‌هایش را در چشمهایت روشن می‌کند. وقتی دستهایت را نذر نیکویی‌ها می‌گنی، شکوفه‌های تبسم و رضایت در دستان مهربانت می‌شکند. وقتی از جاده‌های تلخ و تاریک گناه حذر می‌کنی و به کوچه‌باغهای خواب و مناجات او قدم می‌گذاری، اجابت است که از رد گام‌هایت می‌روید. وقتی مروارید زیبایی‌هایت را به صدف حیا و عفاف می‌سپاری، خدا دریا دریا تو را آبی

می کند. آنقدر آبی که آسمان به تو رشک می برد. می دانی! آینه نگاهت همیشه شفاف و زلال است و دست هایت همیشه پاک و منزه.

وقتی با آهنگ نجابت و وقار پنجره دلت را به سمت زندگی امروز می گشایی، پروانه های صداقت و راستی روی گل های نجیب زندگی ات می نشیند. آنوقت عطر سربه زیر آیه های احساسات، کوچی امروز را سرشار می کند.

تو خوب می دانی آراستن و آراستگی مثل شکوفه های دامن بهار، مثل رنگین کمان و مثل شمع دانی های روی برف، چشم را به تماشا دعوت می کند و خوب تر می دانی که شبنم اگر روی لطافت گل بنشیند، چه تصویر بدیعی خلق می کند و چه چشم ها را مسحور خویش. و شاید این است که عمر گل به چشم بر هم زدنی می ماند.

